

Bevezetés

- tavaink egyik központi problémája -

Az utóbbi három évtizedben hazánk tavainak kb. feléből kipusztult a természetes hínárnövényzet, melynek egyik fő oka az ázsiai eredetű, növényevő amurok rendszeres telepítése. Idegenhonos halak természetközeli vizekbe történő telepítését ugyanakkor a természet védelméről szóló törvény 1997 óta tiltja.

A vízínövényzet hiánya a természetes halszaporulat visszaeséséhez, vízminőségi problémákhoz, a terhelt vizek esetében pedig az algák elszaporodásához is vezetett.

Miért jobb a hínáros víz az algással szemben?

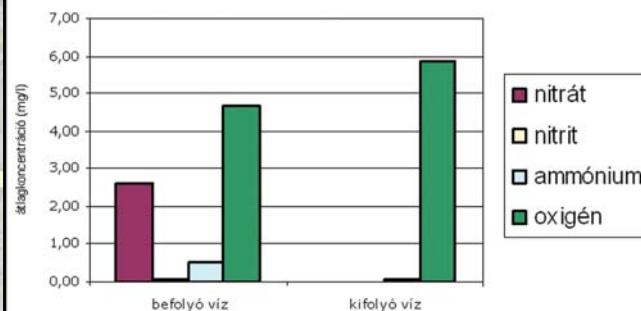
A hínárnövényzet

- ívó- és búvóhelyül szolgál a halaknak (köztük több ritka fajnak is, pl.: lápi póc),
- számtalan vízirovar élőhelye, melyek fontos haltáplálékok,
- a szennyezésektől (pl. szervesanyagoktól) megtisztítja a vizet,
- ugyanannyi idő alatt csak tizedannyi mennyiségű iszapot termel, mint az algás víz,
- hozzájárul a kiegyensúlyozott oxigénháztartáshoz (csak ritkán alakulhat ki oxigéntúltelítettség és oxigénhiány)

Összességében nagyobb a hínáros víz természetes öntisztító-képessége és halszaporulata.

Ez mind társadalmi, mind gazdasági szempontból előnyös (ld. strandok vízminősége, haltelepítési költségek).

A Hínáros-csatorna természetes öntisztító-képessége 2006-ban

1. sz. grafikon: a szennyezett vizet fogadó veresegyházi Hínárosból megtisztulva jut ki a víz (a csatorna mindössze 80 m hosszú, és 5 m széles).

Hogyan javíthatunk tavaink állapotán?

A Tavirózsa Egyesület 2003-ban indította el a Sződrákosi Programot, melynek célja a vizes élőhelyek vizsgálata, védelme és rehabilitációja a Sződrákosi-patak vízgyűjtőjén (kb. a Vác-Gödöllő-Budapest háromszögben).

A Halbarát Víz alprogram fő célkitűzése egy relatíve olcsó, hatékony és egyben természetkímélő tőrehabilitációs eljárás kifejlesztése tavaink vízminőség-javítása és természetes halszaporulatának növelése érdekében.

Az alprogram segíti elérni az EU Víz Keretirányelve és a Göteborgi Nyilatkozat központi célkitűzéseit: a biológiai sokféleség csökkenésének megállítását 2010-ig, és a vizek jó ökológiai állapotának elérését 2015-ig. Mivel hazánk a Duna vízgyűjtőjének része, közvetve hozzájárulunk a Duna

szennyezésének csökkentését célzó nemzetközi erőfeszítésekhez is.

A tőrehabilitáció fő lépései

Jelen tájékoztató a Tavirózsa Egyesület és a Pamutipari Horgász Egyesület együttműködésében megvalósított tőrehabilitáció (Veresegyház, Pamut-tó) tapasztalatain alapul

1. lépés: állapotfelmérés

Elsőként dokumentálni kell a kiindulási állapotot, hiszen csak ez alapján lehet megtervezni a további tennivalókat, és ehhez képest értékelhető majd a helyreállítás sikere.

Fizikai, kémiai, botanikai és hidrobiológiai vizsgálatok elvégzése szükséges a rehabilitálandó víztestben (átlátszóság, tápanyag-háztartás, algamennyiség, vízi növényzet, halállomány stb.)

Megjegyzések:

Amennyiben csak egy tőrészletet rehabilitálunk, a kijelölt víztér lekerítése szükséges, az amurok bejutásának megakadályozása végett. [Anyagok: akácfacölöpök, műanyag bevonatos, galvanizált fonott drótkerítés (4x4 cm hálolyukkal), melynek teteje 70 cm-rel a víz fölé emelkedik.] Ebben az esetben a szintén felmért, de rehabilitálásra nem kerülő víztest összehasonlítási alapként szolgál a helyreállítás eredményességét illetően ("kontroll" terület).

2. lépés: amurállomány teljes lehalásztatása vagy gyérítése

Eszközök: műanyag csónak, háló és elektromos halászgép (csak szakemberrel elvégezhető, engedélyköteles tevékenység!).